

PERQUE ELS FALLEN ELS OBRERS

No ha passat, naturalment, res. I no ha passat res, perquè els elements que només viuen de l'agitació, no estan, ordinàriament, gaire disposats a jugar-se el cap per la revolució.

Una cosa és donar la cara, i una altra escalfar caps i fer-la donar als altres perquè s'hi juguin la pell ells.

La guàrdia civil — que és la guàrdia de la República — ha tingut moments de nerviositat, i aleshores ha estat vessada sang innocent pel carrer. Però de cada cent casos, en noranta, la massa proletària, obedient a un instint primari d'inconsciència, ha estat llançada contra els màsters dels elements agitadors que cercaven que la topada es produís i que la sang innocent fos vessada, per a fer vibrar el sentiment popular, precisament perquè era innocent.

Diuen que no va passar res. Quatre víctimes isolades en terres d'Espanya. Però a Barcelona i a Catalunya, una tranquil·litat absoluta. Això és degut, sobretot, podriem dir, a l'abundància de mitings extremistes que hem hagut de suportar a Barcelona i que han hagut de suportar a les comarques, en els quals, per cada orador que ha dit coses que responguessin a un racionari — a un racionari d'extrema esquerra, naturalment — n'hi hagut deu que no han dit res que no fos simple literatura truculenta amb la més absoluta irresponsabilitat.

Aquesta superabundància de mitings ha fet un gran bé. A còpia de mitings de la F. A. I., de la C. N. T., del Partido Comunista español i àdhuc del Bloc Obrer Camperol, la gent que anava a escoltar els oradors s'ha pogut convèncer de dues coses: En primer terme, de l'escassa gallardia amb què els defensors d'aquests programes estaven disposats a passar de les paraules als fets, aguantant, en primera línia, per a fer triomfar, per la violència, llur ideari. En segon terme, de la consistència, prima com un tel de cera, de les conviccions de molts — no tots — dels que defensen aquests programes d'extrema esquerra; que en un país tan singular com aquest — Azània ens ha dit sensuats — molts cops es defensen certes ideologies pel simple gust de fer olla.

I ha passat que amb tants de mitings, tots ens hem conegut. Hi havia organitzacions, que quan havien de viure en la clandestinitat tenien un cert prestigi. El dia que han hagut de viure a la llum del dia, tothom les ha conegut, i les ha conegut tant que ni els mateixos que les han posat al món les coneixen tant com els que les han pogut contemplar com actuaven, des d'un pati de butaques.

Per això a Barcelona i a Catalunya, una vegada més ha fallat la crida a la protesta esporàdica i estèril sense finalitat ni objecte, només per a produir l'agitació per l'agitació. No ha passat, naturalment, res, perquè una cosa són els sindicalistes, els anarquistes i els comunistes, i una altra cosa són els obrers. I els obrers els coneixen bé prou a aquesta mena d'element per a deixar-se arrossegar a convulsions eixorques. Els sindicalistes, els anarquistes i els comunistes, voldrien llançar els obrers a la revolta, perquè els necessiten. Però els obrers els fan el sord perquè saben que ni els uns ni els altres no han de donar-los res, un cop els hagin fet servir per a llur profit, que el més immediat és que facin de carn de canó.

DÈSPRES DEL DISCURS DEL CAP DEL GOVERN

EL CAP DE LA MINORIA CATALANA AL PARLAMENT, LLUIS COMPANYS, COMENTA EL DISCURS DE MANUEL AZAÑA

'Discutirem els punts que calgui per aconseguir la prosperitat de Catalunya i la grandesa de la República'

El "Full Oficial" publica les següents manifestacions del senyor Lluís Companys:

"Hem requerit del cap de la minoria catalana al Parlament per tal que exposés la seva impressió davant el discurs del senyor Azània. El senyor Companys ha etés amablement la nostra petició, i heus ací el que ens ha dit:

—El discurs del senyor Azània provocarà una revolució en la consciència d'una part de l'opinió nacional que es mantenia encara en la servitud de vells tòpics elevats a la categoria de dogmes patriòtics. El senyor Azània ha exposat la visió d'una Espanya nova, d'un gran Estat. Ha obert horitzons nous a la imaginació estreta o presonera dels exaltats de tot arreu. Cal jutjar el discurs situant-se en les altures, per a examinar la veritat del passat i percebre la magnífica perspectiva de l'esdevenidor.

Ultra això, és una peça polèmica magnífica, àgil i intencionada.

—Quins efectes ha causat a la minoria?

—Excel·lents. I no per la matèria, sinó per l'esperit. La posició de la minoria ja la vaig definir jo, interpretant la comanda d'aquesta. Però en el camp de discussió que obre el senyor Azània, nosaltres hi entrem amb una disposició excel·lent.

—Vós vau qualificar d'històric el discurs?

—I ho refermo. Demés, el discurs d'Azània em va impressionar a mi potser més, perquè jo represento una neta tradició republicana des de l'es-

colar Republicana fins a "La Lucha", amb el gran Francesc Layret. Des de fa més de vint anys que nosaltres estem dient que a Catalunya no se li parlaria el llenguatge de la democràcia i del dret, mentre no fos enderrocada la monarquia dels Borbons i no fos extirpada l'essència d'un règim absorbent que aplicava als homes i als pobles l'afany del despotisme. Amb la monarquia hom no podia esperar més que el greuge unes vegades i l'engany falac altres.

—Què opineu dels elements que més s'han distingit contra l'Estatut?

—Hom no pot jutjar-los a tots de la mateixa manera. Allò que més greu em sap és que ataquin l'Estatut personalitats que durant la Dictadura formaren part del Comitè revolucionari i donaren exemple insuperable d'emoció, de sacrifici i de fortalesa. Aquests senyors estan tan equivocats ara, que creuen que l'Estatut pot fer mal a la República. Es una equivocació, una visió equivocada, un greu i lamentable error. Cal, però, no confondre'ls amb els altres... Cal ésser lleial en la polèmica i en el judici de les intencions i causa de les passions dels adversaris...
—Parlaran altres diputats de la minoria?

—No ho sé. Ignoro si hi haurà rectificacions. En realitat, encara que hom no ho vulgui, el debat de totalitat és acabat. És clar que hom podrà contestar, rectificar, reproduir l'examen dels conceptes a través de l'articulat. La nostra actitud, però, dependrà del curs de la discussió.

—Coincidiu vosaltres en les línies

HA DIMITIT EL GOVERN ALEMANY

EL CANCELLER BRUNING I EL PRESIDENT HINDENBURG S'HAVIEN FET INCOMPATIBLES

LA PRIMERA ENTREVISTA HINDENBURG-BRUNING I UNA NOTA

BERLIN, 30. — Ahir, davant d'una enorme expectació política, tingué lloc l'anunciada conferència von Hindenburg Bruning, la qual fou molt extensa.

En entrar el canceller al Palau presidencial, fou abordat pels periodistes, però Bruning no volgué fer cap manifestació.

En sortir de l'entrevista, el canceller es mostrà més reservat que abans, no havent-li pogut arrancar cap manifestació els representants de la premsa.

Poc després, fou facilitada la següent nota oficial:

"El President del Reich, mariscal von Hindenburg, ha rebut, avui, en audiència, el canceller Bruning, el qual li ha fet una detallada exposició de la situació política en general. El canceller continuarà demà la seva exposició en l'audiència que el president li concedirà aal migdia en aquest Palau presidencial."

UNA ALTRA VICTORIA DELS HITLERIANS A LA DIETA D'OLDENBURG

BERLIN, 30.—Ahir es celebraren eleccions legislatives per a la Dieta de l'Estat d'Oldenburg.

Segons les darreres xifres conegudes, l'escrutini dona una majoria absoluta als hitlerians, els quals obtenen 24 llocs. La Dieta d'Oldenburg consta de 36 llocs. A l'anterior legislatura els hitlerians contaven en aquella Dieta 19 diputats solament.

REUNIO DEL GABINET BRUNING

BERLIN, 30.—A primeres hores d'aquest matí s'ha reunit el Govern, deliberant extensament sobre la situació del mateix en els moments polítics actuals.

S'afirma que el Gabinet ha redactat una lletra, la qual serà lliurada aquest migdia al president del Reich, en la qual el Gabinet presenta col·lectivament la seva dimissió irrevocable.

BRUNING PRESENTA LA DIMISSIO

BERLIN, 30. — Urgent. — El canceller Bruning ha presentat aquest migdia la dimissió total del Govern, amb caràcter irrevocable. El president del Reich, mariscal Hindenburg, l'ha acceptat.

BRUNING RENUNCIA A ACCEPTAR CAP CARREC EN EL GOVERN QUE ES FORMI

BERLIN, 30. — Persones usualment ben informades, afirmen que en la lletra en la qual el canceller Bruning ha donat la dimissió del Govern al president del Reich, s'expressa el desig de que el Govern no sigui reconstituït amb cap dels seus membres.

(Segueix a la pàgina 10)

generals que traçà el senyor Azània sobre l'Estatut?

—Coincidim en el plantejament de la realitat doctrinal i de l'acatament constitucional. Discutirem els punts que calgui discutir per a aconseguir aquella solució que nosaltres creiem més convenient per a la prosperitat de Catalunya i per a la grandesa de la República.

Respecte d'això, és a dir, jutjant els que pretenen monopolitzar l'emoció del patriotisme, ja digué Azània coses magnífiques.

El senyor Companys refusà d'ampliar aquestes declaracions, perquè creu que en aquests moments històrics interessa per damunt de tot mantenir-se serenament i en actitud expectant per a fer front a les resistències que caldrà vèncer encara."

SOBRE EL GRAN DISCURS

per C. A. JORDANA

He llegit que Amadeu Hurtado, després d'escoltar, emocionadíssim, el gran discurs de Manuel Azània, va dir aquestes paraules: "Ara ja no ens fa res que ens donin més o menys; el que importa és l'esperit". Si és veritat que va dir-ho, caldrà que li demanem que miri de no emocionar-se, per a no perdre aquell control de les paraules que va demostrar en el seu discurs del dia 20. No s'ha de dir "que ens donin". Azània, parlant de "concesiones", ha rectificat dues vegades aquesta paraula, que no li semblava apta. Pel que fa a "l'esperit que importa", la sessió parlamentària de divendres ens demostra que el té Manuel Azània, però serà precisament el "més o menys" el que ens dirà fins a quin punt el tenen els altres representants del poble espanyol.

He llegit també que un altre dels nostres diputats ha dit que li agradaria que Manuel Azània fos català. Un desig comprensible; però és més natural encara la satisfacció pel fet que "Azània no sigui català". Perquè és essent castellà que el cap del Govern pot fer aquests bons serveis a Catalunya.

Altrament aquest home, essent un espanyol d'aquella mena que durant molt de temps hem hagut de creure extingida, ens resulta, malgrat el que ens separa, molt acostat als catalans, àdhuc en coses no atribuïbles a una temporal convergència política. Fins trobem en el seu bell castellà abundor de paraules que no es troben mai al castellà que s'imprimeix a Barcelona, però que tenen una correspondència sorprenentment exacta en la normalitat del nostre lèxic.

Molts dels arguments que trobem en el discurs de Manuel Azània són els nostres arguments, i els del senyor natural, exposats amb una força ad-

mirable. Per exemple, aquell atac contra els que s'oposen a l'autonomia allegant que, en règim autònom, els catalans seran com estrangers, mentre amb el to, les paraules i els fets ja tracten els catalans com a estrangers. Un altre exemple: la qüestió del llenguatge i la cultura. Després del que fou consignat a l'Estatut sobre l'ensenyament del castellà a Catalunya, era evident la mala fe dels que feien arma de la utilitat del coneixement del castellà, per a combatre les nostres aspiracions en la qüestió de l'ensenyança. Azània, amb un simple "allà ellos!", posa la cosa al seu lloc, afirmant la clara veritat que nosaltres ja sabem prou el que ens convé.

Només una cosa em cal aclarir en aquest gran discurs que anuncia la naixença de la nova Espanya: la qüestió de la diferència entre catalans i castellans respecte l'Estat i de l'aptitud política dels pobles. Nosaltres cal que fem remarcar en això certs punts que el cap del Govern no podia tenir en compte. No hi ha dubte que la vocació castellana per entrar als òrgans de l'Estat és en gran part una vocació pel "dolce far niente". No hi ha dubte que si els catalans no podien tenir una vocació semblant, era perquè l'Estat els era hostil i no es decidien a esdevenir més o menys còmplices en l'escanyament de llur pàtria.

Actualment, no escatimarem el nostre reconeixement del geni polític de Castella si aquesta es fa digna del seu gran polític, que és Azània. I no retrobrem a aquest que en algun punt sembli desconèixer les circumstàncies que ens impeden de demostrar la nostra capacitat de governants, puix que és ell qui més ens ajuda perquè aquesta capacitat pugui demostrar-se.

INTERESSANTS MANIFESTACIONS DE LLUIS BELLO REFERENTS A L'ESTATUT DE CATALUNYA

Madrid, 30. — Preguntat el president de la Comissió d'Estatuts, Lluís Bello, sobre la retirada del projecte de l'Estatut de Catalunya, perquè sigui rectificat, digué:

—No cal. Es modificarà sobre el dictamen, article per article. La Comissió està integrada per representants de tots els partits, el criteri dels quals és respectat i demà es convocarà una reunió amb objecte que la Comissió acordi el que s'ha de fer.

També se li preguntà si existia discrepància entre diversos punts del dictamen i les propostes del senyor Azània, a la qual cosa el senyor Bello contestà:

—Sí; però les propostes són resultants de diverses opinions manifestades dins del Govern, compost per representants de diversos partits, cada proposta significa un acord, una fórmula i una avanç. La discussió de l'Estatut es fa en reiterades etapes: primer Catalunya, després la Comissió, seguidament les reunions dels partits i després el mateix consell de Ministres. A més, encara falta discutir l'articulat. Cap espanyol no pot dir que pugui prendre decisions irrevocables sobre cap dels punts essencials, sense una prèvia meditació. El caprici i l'arbitrarietat, no poden, mai, atribuir-se a la Comissió, al Govern ni a les Corts.

Preguntat, també, sobre l'actitud del senyor Royo Villanova, respecte que no s'aprovi l'Estatut de Catalunya sense que abans estigui constituït el Tribunal de garanties constitucionals, va dir:

—Primer anem a fer l'Estatut. Després vindrà el Tribunal. Les Corts tenen temps per a fer ambdues coses.

Respecte a les hores i dies de discussió de l'Estatut, indicà el President de la Cambra que ja en dirà quelcom.

Quant a l'ensenyança, digué:

—Veig que a "La Voz" s'insisteix, diàriament, en presentar-me com enemic de l'ensenyança del castellà a Catalunya. Diuen que jo ajudo els

catalans a suprimir instituts, escoles normals i escoles primàries. En el vot que jo presentaré hi consta l'escola castellana i la catalana. Es respecta la Constitució, i per això repetixo, es disposa de l'ensenyança del castellà com instrument d'ensenyança.

El castellà és suficient fort per a no perillar per un detall. Ja veurem qui és el millor patriota. Quan Espanya vegi els efectes que produirà la dualitat escolar, es despertarà l'instímul que hi ha en tot espanyol i és el que per a mi més m'interessa. Cree que sense passió no es fa res.

L'ANY QUE VE EL SENYOR ROYO JA ESTARA CANSAT

Madrid, 30. — El senyor Royo Villanova, interrogat avui pels periodistes, s'ha mostrat estranyat davant la impossibilitat amb què els diputats van acollir el projecte de concedir l'ensenyança superior a Catalunya. Jo no estic disposat — ha afegit — que es cometí aquest error. Presentaré esmenes, discutiré, impediré per tots els mitjans que estiguin al meu abast aquest acord, d'una transcendència enorme.

No m'importa romandre discutint fins a cap d'any.

EL PERSONAL DE LA TRANSATLANTICA

Ahir al matí fou complimentada l'ordre d'acomiadament de les tripulacions dels vaixells «Buenos Aires», «Montevideo», «Antonio López», «Manuel Calvo» i «Alicante». Als tripulants els ha estat satisfet l'import del mes corrent i d'un mes en concepte d'acomiadament.

La Companyia ha comunicat a les tripulacions dels vaixells «Uruguay» i «Manuel Arnús», que es troben descarregats al nostre port, que una vegada acabades les operacions de la descàrrega, seran també acomiadats amb les mateixes condicions que els seus companys.